

System dvou sklizní: intenzivní strategie pro produkci siláže a ochranu půdy

Zvyšující se frekvence klimatických extrémů a tlak na ekonomiku chovu skotu nutí pěstitele hledat intenzivní systémy produkce krmiv. Tradici prověřené monokulturní pěstování kukuřice na siláž je možné velmi efektivně doplnit pěstováním ozimého žita na siláž, které se sklídí před vlastním setím kukuřice (double-cropping).

Tento pěstitelský systém je vhodný nejenom v oblastech s rizikem eroze půdy, ale je možné ho velmi efektivně využít ve všech případech, kdy potřebujete dosáhnout vysoké užitkovosti dojníc. Tento přístup maximalizuje produkci biomasy z jednoho hektaru a zároveň plní klíčové agroekologické funkce.

Výhody dvou sklizní z jedné plochy

Pěstování ozimého žita před kukuřicí výrazně zvyšuje roční výnos suché hmoty (sušiny) z jednotky plochy. Žito plně využívá zimní a ranou jarní vláhu,

jara byl dostatečně zahuštěný porost a správná výživa porostů dusíkem. Výživově podhodnocené porosty totiž v období sucha přecházejí rychleji do generativní fáze vývoje, předčasně stárnou a ztrácejí stravitelnost.

Až tři týdny před termínem plánované sklizně jsme odebírali na vybraných lokalitách vzorky žita KWS Proaktivor, kdy jsme sledovali dynamiku dozrávání a změny vybraných kvalitativních parametrů. A potvrdili jsme si skutečnost, že hybridní žito KWS Proaktivor v kombinaci se správnou výživou dusíkem si dokáže udr-

nízký a její stravitelnost (NDFd) dosahuje svých maxim, což přímo koreluje s vysokým příjmem sušiny dojnícemi.

■ **Vysoká koncentrace dusíkatých látek:** Při sklizni v BBCH 37–39 lze běžně dosáhnout hodnot nad 16 % dusíkatých látek v sušině, čímž žitná siláž zdatně konkuruje bílkovinným senážím.

■ **Energetická hodnota:** Koncentrace netto energie laktace (NEL) v tomto období kulminuje, což umožňuje snížit podíl jadrných krmiv v krmné dávce bez propadu užitkovosti.

Nutriční benefity pro vysokoprodukční dojnice

Zařazení siláže z hybridu KWS Proaktivor do TMR (total mixed ration) přináší specifické fyziologické výhody:

1. **Stimulace bacherové fermentace:** Díky vysokému obsahu vodorozpustných cukrů dochází k rychlému nástupu fermentačních procesů v bacheru, což podporuje růst mikrobiálního proteínu.

2. **Zlepšení chutnosti krmné dávky:** Časně sklizené žito je pro zvířata mimořádně atraktivní. Vysoká chutnost eliminuje selekci krmiva na krmném stole a zajišťuje stabilitu bacherového prostředí.

3. **Redukce metabolického stresu:** Včasná sklizeň poskytuje krmivo s ideálním poměrem mezi strukturální vlákninou a rychle dostupnou energií, což je klíčové v prevenci subklinických acidóz v rané fázi laktace.

Protierozní význam systému

V oblastech, kde je riziko vzniku vodní eroze při pěstování širokořádkových plodin je vhodné využít významně půdo-ochranné funkce ozimého žita, které na poli pracuje od podzimu do jara jako kontinuální zelený kryt půdy.

■ **Stabilizace půdy:** Hustý kořenový systém žita poutá půdní částice a zlepšuje půdní strukturu.

■ **Infiltrace vody:** Porost snižuje rychlost povrchového odtoku a podporuje vsakování srážkové vody.

■ **Ochrana živin:** Žito přes zimu efektivně poutá zbytkový dusík v půdě a brání jeho vyplavování do podzemních vod. Po sklizni žita je ideální sít kukuřici metodou pásového zpracování půdy (strip-till) nebo přímo do strniště (no-till), což udržuje protierozní ochranu i v prvních týdnech růstu kukuřice.

Ekonomika výroby mléka z jednoho hektaru

Ekonomický přínos se promítá přímo do nákladů na krmný den dojníc a celkové mléčné užitkovosti z hektaru půdy.

■ **Více energie a bílkovin:** Vysoce stravitelná siláž z žita (BBCH 37–39) výborně stimuluje příjem krmiva zvířaty a tím i produkci mléka, přičemž v krmné dávce dokáže částečně nahradit drahé kupované bílkovinné koncentráty (např. sójový šrot).

■ **Rozložení fixních nákladů:** Fixní náklady na hektar půdy (pachtovné, daně) se rozpočítávají mezi dvě plodiny, což snižuje jednotkové náklady na tunu sklizené sušiny.

— inzerce —

■ **Diverzifikace rizika:** V případě suchého léta, funguje jarní sklizeň žita jako objemové pojištění krmivové základny podniku.

Vyšší celkový výnos živin z jednoho hektaru přímo zvyšuje potenciál produkce mléka z jednotky plochy (kg mléka/ha) a posiluje soběstačnost chovu.

Závěr

Systém double-cropping s využitím ozimého žita v růstové fázi BBCH 37–39 a silážní kukuřice představuje moderní, intenzivní a udržitelný směr agronomické praxe. Tento model úspěšně spojuje ekonomické zájmy podniku, tedy vyšší produkci mléka z hektaru při

nižších nákladech na krmiva, lepší zdravotní stav dojníc a jejich vyšší užitkovost, současně s požadavky na ochranu životního prostředí a eliminaci půdní eroze.

Pro tento systém pěstování doporučujeme osvědčenou odrůdu ozimého žita KWS Proaktivor. Tato odrůda představuje ideální volbu jak pro produkci kvalitního objemného krmiva, tak pro využití v bioplynových stanicích. Vysoká nutriční hodnota, stabilní výnos a flexibilita využití dělá z odrůdy KWS Proaktivor spolehlivý pilíř moderní rostlinné výroby.

Ing. Josef Maňásek, Ph.D.,
produktový manažer
KWS OSIVA s. r. o.

Ozimé žito KWS Proaktivor

Foto archiv firmy

kterou by samotná kukuřice z důvodu pozdního setí nevyužila. Sklizeň žita v růstové fázi BBCH 37–39 (objevuje se praporcový list) představuje optimální kompromis mezi výnosem a špičkovou kvalitou krmiva. V moderní výživě vysoko- produkčních dojníc hraje klíčovou roli kvalita objemných krmiv. Hybridní ozimé žito, reprezentované špičkovým materiálem KWS Proaktivor, se v minulém roce etablovalo jako strategická plodina. Díky své schopnosti vytvářet vysoký výnos biomasy již v časném jaru nabízí pěstitelům možnost získat prvotřídní krmivo v době, kdy jsou zásoby z předchozího roku často na minimu.

Letošní vegetační sezóna si pro pěstitele hybridního ozimého žita připravila další velkou výzvu. A to dosažení požadovaného objemu výnosu hmoty, za současného zachování ideálních kvalitativních parametrů pro využití jako krmivo pro vysokoprodukční dojnice. Klíčovým faktorem úspěchu v suchých podmínkách letošního

žet vynikající kvalitativní parametry, především hodnoty stravitelnosti NDF nad 70 % po dobu až 14 dní i za podmínek letošního suchého jara. Díky tomu může pěstitel využít delší časové okno pro případné „dotazení“ objemu výnosu, bez starostí o kvalitu výsledné siláže. Pro podniky s vyšší výměrou žita znamená KWS Proaktivor pohodlnější možnost uspořádat si sklizeň bez zvýšeného stresu.

Management sklizně: Priorita kvality v BBCH 37–39

Zatímco u bioplynových stanic se cílí na maximální výnos sušiny v pozdějších fázích, pro výživu dojníc se jako optimální jeví sklizeň ve fázi konce slupkování až objevení se praporcového listu (BBCH 37–39).

Sklizeň před vymetáním přináší tyto klíčové výhody:

■ **Maximální stravitelnost organické hmoty:** V této fázi ještě nedošlo k lignifikaci (dřevnatění) stébla. Obsah vlákniny je